Orucun fazîleti hakkında Selmân'ın rivâyet ettiği zayıf hadis

[Türkçe — Turkish — تركي]

İlmî Araştırmalar ve Fetvâ Dâimî Komitesi

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2011 - 1432

IslamHouse.com

﴿ حديث سلمان رضي الله عنه الضعيف في فضل الصوم ﴾

« باللغة التركية »

اللجنة الدائمة للبحوث العلمية والإفتاء

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2011 - 1432

IslamHouse.com

بسم الله الرحمن الرحيم

Soru:

Bu bölgedeki mescitlerin hatiplerinden birisi hutbe okudu. Hutbede Selman'ın, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in naklettiği ve Şaban ayının son günü insanlara yaptığı bir hitabeden söz edildi... Cemaatin içinden bir kardeş halkın önünde ona açıkça şu sözlerle itiraz etti: Selman hadisi, uydurma hadislerdendir.

Şu hadis de uydurmadır:

"Her kim, bir oruçluyu doyurursa, Allah da ona benim havzımdan öyle bir yudum su içirir ki, o artık cennete girinceye kadar bir daha susuzluk çekmez."

Şu hadis de mevzudur (uydurmadır):

"Her kim, kölesinin/hizmetçisinin yükünü hafifletirse, Allah da onu cehennemden azat eder (kurtarır)**."**

Bu kardeşimiz devamla şöyle dedi:

Bu sözler, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e karşı uydurulmuş birer yalandır. Her kim, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e yalan uydurursa, cehennemden yerini hazırlasın...

Siz değerli hocamızdan bu kardeşimizin sözlerinin doğru olup-olmadığının fetvâsını ricâ ediyorum. Allah sizi korusun. [1]

Cevap:

Selman'ın -Allah ondan râzı olsun- hadisini İbn-i Huzeyme "Sahih"inde rivâyet etmiş ve şöyle demiştir:

"Eğer haber (hadis) sahih ise, Ramazan ayının faziletleri babı".

İbn-i Huzeyme daha sonra şöyle demiştir:

Bize Ali b.Hacer es-Sa'dî haber verdi; o dedi ki: Bize Yusuf b. Ziyâd haber verdi; o dedi ki: Bize Hemmam b. Yahya haber verdi. O, Ali b. Zeyd b. Ced'an'dan; o, Said b. el-Museyyib'den; o da Selman'dan nakletti; Selman şöyle dedi:

---

[1] İlmî Araştırmalar ve Fetvâ Dâimî Komitesi Fetvâları; fetvâ no: 4145

خَطَبَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي آخِرِ يَوْمٍ مِنْ شَعْبَانَ فَقَالَ: ((أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ أَظَلَّكُمْ شَهْرٌ عَظِيمٌ، شَهْرٌ مُبَارَكٌ، شَهْرٌ فِيهِ لَيْلَةٌ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ، جَعَلَ اللَّهُ صِيَامَهُ فَرِيضَةً، وَقِيَامَ لَيْلِهِ تَطَوُّعًا، مَنْ تَقَرَّبَ فِيهِ بِخَصْلَةٍ مِنَ الْخَيْرِ، كَانَ كَمَنْ أَدَّى فَرِيضَةً فِيمَا سِوَاهُ، وَمَنْ أَدَّى فِيهِ فَرِيضَةً كَانَ كَمَنْ أَدَّى سَبْعِينَ فَرِيضَةً فِيمَا سِوَاهُ، وَهُوَ شَهْرُ الصَّبْرِ، وَالصَّبْرُ ثَوَابُهُ الْجَنَّةُ، وَشَهْرُ الْمُوَاسَاةِ، وَشَهْرٌ يَزْدَادُ فِيهِ رِزْقُ الْمُؤْمِنِ، مَنْ فَطَّرَ فِيهِ صَائِمًا كَانَ مَغْفِرَةً لِذُنُوبِهِ وَعِتْقَ رَقَبَتِهِ مِنَ النَّارِ، وَكَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْتَقِصَ مِنْ أَجْرِهِ شَيْءٌ» ، قَالُوا: لَيْسَ كُلُّنَا نَجِدُ مَا يُفَطِّرُ الصَّائِمَ، فَقَالَ: يُعْطِي اللَّهُ هَذَا الثَّوَابَ مَنْ فَطَّرَ صَائِمًا عَلَى تَمْرَةٍ، أَوْ شَرْبَةِ مَاءٍ، أَوْ مَذْقَةِ لَبَنٍ، وَهُوَ شَهْرٌ أَوَّلُهُ رَحْمَةٌ، وَأَوْسَطُهُ مَغْفِرَةٌ، وَآخِرُهُ عِتْقٌ مِنَ النَّارِ، مَنْ خَفَّفَ عَنْ مَمْلُوكِهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ، وَأَعْتَقَهُ مِنَ النَّارِ، وَاسْتَكْثِرُوا فِيهِ مِنْ أَرْبَعِ خِصَالٍ: خَصْلَتَيْنِ تُرْضُونَ بِهِمَا رَبَّكُمْ، وَخَصْلَتَيْنِ لَا غِنًى بِكُمْ عَنْهُمَا، فَأَمَّا الْخَصْلَتَانِ اللَّتَانِ تُرْضُونَ بِهِمَا رَبَّكُمْ: فَشَهَادَةُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَتَسْتَغْفِرُونَهُ، وَأَمَّا اللَّتَانِ لَا غِنًى بِكُمْ عَنْهما: فَتُسْأَلُونَ اللَّهَ الْجَنَّةَ، وَتَعُوذُونَ بِهِ مِنَ النَّارِ، وَمَنْ أَشْبَعَ فِيهِ صَائِمًا سَقَاهُ اللَّهُ مِنْ حَوْضِي شَرْبَةً لَا يَظْمَأُ حَتَّى يَدْخُلَ الْجَنَّةَ.))

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Şaban ayının son günü bize hitab etti ve şöyle buyurdu:

- Ey insanlar! Size büyük bir ay belirmiştir. Bu ay, mübarek bir aydır. İçinde bin aydan daha hayırlı olan bir gecenin bulunduğu bir aydır. Allah Teâlâ o ayda oruç tutmayı farz ve gecesini ibâdetle geçirmeyi de nafile bir ibadet kılmıştır. Kim bu ayda iyi bir hasletle Allah'a yaklaşırsa (o hasleti vesile kılarsa), bu ayın dışında farzı edâ eden kişi gibi olur. Kim bu ayda bir farzı edâ ederse, bu ayın dışında yetmiş farzı edâ eden kimse gibi olur. Bu ay, sabır ayıdır. Sabrın sevabı ise, cennettir. Bu ay, hayır ve iyilik ayıdır, mü'minin rızkının arttığı bir aydır. Kim bu ayda bir oruçluyu iftar ettirirse, bu onun günahlarının affına, cehennem ateşinden kurtuluşuna vesile olur ve oruçlunun sevabında hiçbir azalma olmaksızın aynısı onun için de olur.

(Sahâbe) dediler ki:

-Hepimiz oruçluya iftar ettirecek bir şeyler bulamayabiliriz?

Buyurdu ki:

-Allah Teâlâ bu sevabı, oruçluyu bir hurma ile veya bir yudum su ile ya da bir yudum süt ile iftar ettiren kimse için de verecektir.Bu ayın başı rahmet, ortası mağfiret, sonu da cehennemden kurtuluştur. Kim kölesinin/hizmetçisinin yükünü hafifletirse Allah da onu cehennemden azat eder. Bu ayda dört hasleti çoğaltın: Bunlardan iki tanesiyle Rabbinizi razı edersiniz, iki tanesine de ihtiyacınız vardır.

Rabbinizi razı edeceğiniz iki haslet: Allah'tan başka ilah olmadığına şâhitlik etmeniz ve ondan af dilemeniz (istiğfar etmeniz)dir.

Müstağni olamayacağınız (hep muhtaç olduğunuz) iki haslete gelince, Allah'tan cenneti istersiniz ve cehennemden O'na sığınırsınız. Kim bu ayda bir oruçluyu doyurursa, Allah da ona benim havzımdan bir yudum içirir ki, artık o, cennete girinceye kadar bir daha susamaz."

Bu hadisin senedinde Ali b. Zeyd b. Ced'an vardır, hafızasının kötü olması sebebiyle zayıftır.

Ayrıca Yusuf b. Ziyad el-Basrî vardır, onun rivâyet ettiği hadis de münkerdir.

Ayrıca bu hadisin senedinde Hemmam b. Yahya b. Dinar el-Avdî vardır. İbn-i Hacet "et-Takrib" adlı eserinde onun hakkında zatın sika (güvenilir) olduğunu ve zaman zaman vehme kapıldığını (algılamada yanıldığını) söylemiştir.

Buna göre, sözkonusu hadis bu senetle uydurma değildir, fakat zayıftır. Bununla beraber Ramazan ayının fazîletleri pek çok sahih hadisle de sabit olmuştur.

Başarı Allah'tandır.

Allah Teâlâ, Peygamberimiz Muhammed'e, O'nun âile halkına ve ashâbına salât ve selam eylesin.[1]

[1] İlmî Araştırmalar ve Fetvâ Dâimî Komitesi Fetvâları; fetvâ no: 4145 (Başkan: Abdulaziz b. Baz. Başkan yardımcısı: Abdurrezzak Afîfî. Üye: Abdullah b. Ğudeyyân. Üye: Abdullah b. Kuûd)